

17.03.2010

Kort om modellbibliotek

Leikny Haga Indergaard
ABM-utvikling

ABM
-utvikling
Statens senter for arkiv, bibliotek og museum

St.meld. nr 23 (2008-2009)

"For å vidareutvikle biblioteka som offentleg møtestad og synleggjere folkebibliotek med god funksjonalitet, møtestadfunksjon og gode partnerskap, vil Kultur- og kyrkjedepartementet opprette ei ordning med modellbibliotek."

Formål

Formålet med modellbibliotekordningen på sikt skal være å skape "det nye biblioteket" -framtidssbiblioteket som skal møte befolkningens løpende behov for å orientere seg innenfor kunnskap og kultur i samfunnet i takt med samfunnsutviklingen

Samarbeidsavtaler og modellbibliotek henger sammen

Det skal settes i gang en prosess for endring av struktur og organisering i biblioteksektoren som kan komme fleste mulig bibliotekbrukere og bibliotek til gode. Synlige modellbibliotek vil være et virkemiddel for å gjennomføre prosessen med det strukturelle løftet som må til i biblioteksektoren for å skape det beste bibliotektilbudet for alle.

Foregangstiltak

Et modellbibliotek skal være et foregangstiltak. Biblioteket skal gjennom målrettet arbeid med endringsprosesser når det gjelder organisering og struktur utvikle strategier og metoder slik at befolkningen tilbys aktuelle og gode bibliotektenester som dekker behovet for kunnskap, kultur og opplevelser.

Odda bibliotek og Dordi Raaen

”Utrolig viktig med et godt bibliotek”

Kilde: Frode Grytten Podcast Bergen Off. bibliotek

Odda bibliotek i dag, godt brukt bibliotek

Hvem kan bli modellbibliotek ?

flest mulig skal delta i prosessene

Alle bibliotek vil ikke bli modellbibliotek, men alle som arbeider i bibliotek skal kunne lære noe av prosessene og utviklingen som skjer.

Modellbibliotekene skal være ulike: ulik størrelse, geografisk spredning, ulike typer spesialkompetanse, ulike satsinger

Modellbibliotek skal gi muligheter for utprøving og eksperimentering løsrevet fra tidligere organisering og struktur. Det skal være rom for prøving og feiling. Dette skal motivere, inspirere og skape ringvirkninger og overføringsverdier til andre bibliotek. På sikt skal det kunne vises til målbare endringer som viser til en styrket biblioteksektor i Norge i 2020.

NBFs wiki et flott tiltak for inspirasjon og overføringsverdi

Tema for modellbibliotek :

- **Arbeidsmetoder** – ny metodikk og nye måter å arbeide på
- **Tjenester** – hvilke tjenester skal biblioteket prioritere- og prøve ut

Brukermedvirkning og publikumsbygging

Hvordan komme i dialog med publikum? Bibliotek 2.0 tankegangen behøver ikke bare være digital, men kan også brukes når det gjelder å tenke brukermedvirkning generelt. Hvordan kan biblioteket utvikle metoder for brukermedvirkning?

”Jakten på ikke-brukeren” – hvordan kan biblioteket finne ut hvorfor deler av befolkningen ikke bruker biblioteket? Hva skal til for å utvikle bibliotektilbudet slik at ikke-brukerne begynner å bruke biblioteket? Hvordan få innbyggerne til å huske på at biblioteket finnes.

Det er enhver biblioteksjefs privilegium å finne sitt publikum!

Partnerskap og nettverksbygging

- lokalt og regionalt må biblioteket samarbeide med andre institusjoner og organisasjoner for å bidra til utvikling av et bærekraftig lokalsamfunn.

Organisering

- etablere samarbeidsavtaler **mellom bibliotek** lokalt og regionalt for å stimulere til utviklingstiltak og nye organisasjonsmodeller i biblioteknettverket. Det kan gjøres ved å ta i bruk ulike modeller for forpliktende partnerskap, for eksempel kan vertskommunemodellen være en modell.
- Frivillige samarbeidsavtaler mellom stat og region

Ut av biblioteket

---

biblioteket må være tilstede der hvor folk er, på nettet, på skolen, i jobben og i sosiale sammenhenger i folks fritid. Dette krever en ny måte å tenke på og nye arbeidsformer for bibliotekaren bl.a. når det gjelder formidling, markedsføring og utadrettet virksomhet

Tilgjengelighet

- . Selvbetjente bibliotek, biblioteket tilgjengelig 7/24.
Bibliotek hvor folk er – på arbeidsplasser - på reise – i barnehagen – på arbeidsplassen og i butikken,

Lokaler og innredning

- er lokalene tilpasset for å utvikle møteplassfunksjon – læringsarena – kulturarena? Hvordan tenke nytt når det gjelder utforming og logistikk i lokalene for å gi brukerne et bedre sted **å være, lære og gjøre.**

Kompetanseutvikling

- hvordan skal man arbeide med videreutvikling av kompetansen til de ansatte for å kunne drive framtidsbiblioteket?

Etter bibliotekmeldingen

En nasjonal strategi for utvikling av folkebibliotekene gir viktige signal til fylker og kommuner om å satse på bibliotek

– bruk meldingen for alt den er verdt !!

ABM-utviklings rolle

KUD ber ABM-utvikling starte arbeidet med å konkretisere innholdet i disse ordningene (modellbibliotek og frivillige partnerskapsavtaler mellom stat og region) i tråd med målsettingen i bibliotekmeldingen og i nær dialog med partene:

Departementet

Fylkesbiblioteksjefkollegiet

KS

(Tildelingsbrev ABM-utvikling 17.02.2010)

Tiltak og planer 2010 - fylkesbibliotekene

Hva kan fylkesbibliotekene tilby av ressurser for å samordne og samarbeide om arbeidet med modellbibliotek og skape et løft for bibliotekene i eget fylke? Hvordan forberede og forankre ideen om endringsprosesser og fornyelse som forløper i arbeidet med å utvikle modellbibliotekene ute i kommunene?

ABM-utviklings møte med fylkesbibliotekene 15 februar 2010. Møte i fylkesbiblioteksjefkollegiet her på Hamar

Erfaringsdeling og ny kunnskap

Prosesser og planer. Modellbibliotek skal bygges lokalt
Høsten 2010- planlagt å starte arbeidsprosesser i minst 1/3 av fylkene, samarbeid fylkesbibliotek/ ABM-utvikling

I september inviteres det til en egen studietur/arbeidsseminar for fylkesbibliotekene. Studieturen starter med et dagseminar på Gardermoen om bibliotekplaner før turen går til Nederland for å oppsøke ulike bibliotek og få innsikt og kunnskap om ulike utviklingsprosjekter

Mange bibliotek er alt i gang med tenking, prosjektsøknadene til ABM-utvikling siste år viste dette tydelig

Deichman Grünerløkka filial

Bibliotek 2.0 og modellbibliotek

”Dere burde ha mange bord sa han. Små bord og stoler. På overraskende steder. Ingen vil sitte på samme sted på en stor fest. De kommer til å vimse rundt verre enn ellers, er jeg redd for. Og først skal dere by dem det fineste dere har. Etterpå er det akkurat de samme hva de får, for da er de i godt humør likevel. Og ikke forstyr dem med opptreden, sang og sånn, men la dem sørge for programmet selv.”

Råd fra Snusmumriken i Tove Jansson Trollmannens hatt side 112 fra **Bokhylla.no**

Takk for oppmerksomheten

Leikny Haga Indergaard

lhi@abm-utvikling.no

www.abm-utvikling.no/foredrag